

1913 0.274 h1

Magyar Könyvszemle

249

SZEMLE

A Társadalmi Szemle repertórium. 1957—1971. (Feldolgozta és szerk.: Mitru Ibolya. Az 1957—1966. évfolyam címfelvételeit készítette: Szederkényi Olga.) Bp., 1972. Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár. 415 l. (Soksz.)

Egy folyóirat szakmutatóját kétféleképpen közelítheti meg a használó: vagy szerzőt keres vagy témát. A Társadalmi Szemle 1957—1971-es évfolyamainak most kiadott repertórium, MITRU Ibolya feldolgozásában és szerkesztésében, egyiket sem követi, mivel újszerű módon időrendben és a megjelenés mechanikus sorrendjében rendszerezi 15 év összes cikkeit. A teljes címfelvételek mindegyike egy-egy tételszámot kapott, amely a megjelenés évéből és a cikk sorszámból áll. (Pl.: 64—18 = 1964-es év termésében a 18. számú cikk.) A könyvismertetések esetében a kiadó neve és a megjelenés éve is szerepel a címfelvetelben, a terjedelem nem. A használatot a célszerű és világos tipográfiai elrendezés is jelentősen megkönnyíti.

A repertórium fő részének használatát többféle — betűrendes elrendezésű és tételszámmal ellátott — mutató könnyíti meg: tárgymutató, viták mutatója, névmutató, folyóiratok és napilapok mutatója, földrajzi mutató és illusztrációk jegyzéke. Ez a sokoldalú segítség nagyon ráfér a repertóriumra, mert nélküle a fő rész nem lenne használható. Kérdés most már az, vajon ezek a mutatók hogyan igazítják el az érdeklődőt?

A tárgymutató a megfelelő tárgyszavak betűrendes rendszere mellett témaköri besorolásokat és gyakran utalásokat is tartalmaz („háború” lásd még „polgárháború” 264. l. stb.). Ez az árnyaltság elaprózódáshoz vezet, ezért célszerűbb lett volna nagyobb tematikai egységek kialakítása. A viták mutatója jó gondolat, régi problémákat old meg. Állandó bonyodalmakat okozott ugyanis, hogy a betűrend szédobja az egymáshoz tartozó cikkeket, a szigorú kronológia pedig elmossa hosszabb időn át gyűrűző viták nem egy-

más után megjelent, ám mégis összefüggő írásait. MITRU Ibolya most nemcsak egybefoglalja és kiemeli ezeket, de ugyanakkor meghagyja eredeti sorrendjüket is. Ezzel az eljárással azt is ki tudja vetíteni szükség esetén, ha egy kibontakozott vita során más témára átváltó, újabb polémia indul.

A névmutató elve az, hogy az ábécé-rendben szereplő szerzők nevei mellett tételszámok utalnak a repertórium fő részének megfelelő cikkeire. A csillaggal megkülönböztetett tételek a szerzőről vagy annak munkájáról szólnak. Az azonos nevű szerzők megkülönböztetéséül foglalkozásukat tünteti fel MITRU és ahol szükséges ott szintén alkalmaz utalásokat.

A folyóiratok és nagyobb földrajzi egységek (Afrika, Amerika, Ázsia, Európa) mutatói általában jó szolgálatot tesznek, vitathatónak látszik viszont, hogy az illusztrációk (képek, fényképek, filmfelvételek külön-külön) mutatójának első csoportja a művészek neve szerinti ábécébe sorol mindent. Így, aki tudja, hogy mit keres ezzel kapcsolatban, de nem tudja, hogy kítől (s ez elég gyakori), az kénytelen az egészet végigolvasni.

A jelzett problémák ellenére úgy látjuk, hogy MITRU Ibolya munkájában a cikkek évfolyamonként történő mechanikus felsorolását szerencsésen egészítik ki ezek a mutatók, miáltal biztosítani igyekeznek a feldolgozás e szokatlan módjának egyensúlyát is.

B. JUHÁSZ ERZSÉBET

A Debreceni Református Kollégium Nagy-könyvtárának katalógusa — Catalogus Bibliothecae Collegii Debreceniensis Helveticae Confessionis XVI. Orvostudomány. Szerk. Módos László. Debrecen, 1972. 237 l. (Régi Tiszántúli Könyvtárak 1.)

Az orvostörténeti kutatás számára fontos segédeszközt jelent az 1538-tól működő Nagykönyvtár orvostudományi gyűjtemé-